

T.C.
ÇEVRE VE ŞEHİRCİLİK BAKANLIĞI
Strateji Geliştirme Başkanlığı

07 Şubat 2019

Sayı : 30824082/610- 32038
Konu : Yazılı soru önermeleri

.../.../2019

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Milletvekillerimiz tarafından şahsıma yöneltilen ve ilişik listede; TBMM Esas numaraları, Bakanlığımıza geliş tarih-sayıları ile konuları belirtilen yazılı soru önermeleri incelenmiş olup, söz konusu önermelerde yer alan hususlara ilişkin cevaplarımız ekte sunulmuştur.

Bilgilerinizi ve gereğini arz ederim.

Murat KURUM
Bakan

EK:

- Liste (1 Adet- 3 Sayfa)
- Cevap yazısı (39 Adet, 91 Sayfa)

İZMİR MİLLETVEKİLİ
SAYIN MURAT BAKAN'IN
TBMM 7/3201 ESAS SAYILI
YAZILI SORU ÖNERGESİNE AİT
SORULAR VE CEVAPLARI

SORULAR:

Adıyaman'ın Kahta, Sincik ilçeleri ile Çelikhan ilçesine bağlı Bulam beldesi ve merkeze bağlı Kömür beldesinde kurulan ve inşası devam eden hidro elektrik santralleri (HES), mermer ve kum ocakları ile barajlar doğanın dengesini değiştirmekte, kenti susuzluğa itmektedir. Edinilen bilgiye göre HES'ler yüzünden birçok dere ve doğal su yatağı kurumuştur.

Halkın ve çevre örgütlerinin uyarılarına rağmen hayata geçirilen ve sonunda yargıya taşınan projelerde çıkan kararların genellikle şirketler lehine çıktığı iddia edilmektedir. Birinci dereceden sit alanı olan Nemrut Dağı Milli Parkı ile havzadaki tarihi Cendere Köprüsü ve Karakuş Tüneli arasında kalan geniş alanda yapımı devam eden HES'e su sağlamak için kazılan tüneller, bölgenin tarihi dokusuna ve canlı yaşamına zarar vermektedir.

Yine aynı şekilde Adıyaman merkeze bağlı Kömür beldesi ile Çelikhan ilçesine bağlı Kaş Köyü arasında kurulan 10 tane mermer ocağı üzerine kurulu olduğu binlerce dekarlık alanı atıl hale getirmiş, bölgeyi mermerden görünmez kılmış, özel şirketlere ait olan bu mermer ocaklarının yaptığı faaliyetler bölgeyi adeta organize sanayi bölgesine dönüştürmüştür. Mermer ocaklarının yarattığı tahribattan kaynaklı Kömür beldesinde tarım arazilerini sulamak için yapılan çeşme tamamen kurummuş olmakla birlikte vatandaşın kendi açtığı kuyulardan da çamurlu su çıkmaktadır.

Ocaklardan dolayı yaban hayvanlarının yaşam alanları yok olma tehlikesiyle karşı karşıyadır. Köylülerin hayvanları mermer ocaklarının bıraktığı atıklardan dolayı zarar görmektedir. Bölgede yaşayan başta dağ keçileri olmak üzere yaban hayvanlarının yaşam alanları ciddi anlamda yok edilmiştir. Bu bağlamda;

1-Yukarıda bahsi geçen Adıyaman'a bağlı ilçe ve köylerde faaliyeti devam eden maden ve kum ocaklarının çevreye verdiği zararlar gözönünde bulundurularak bu şirketlerin faaliyetlerini durdurma yönünde Bakanlığınız bir çalışma yürütecek midir?

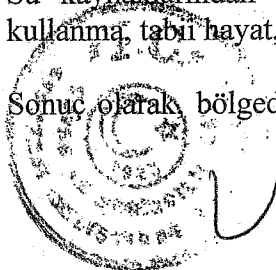
2-Bölgede inşası devam eden ve çevredeki birçok dere ve doğal su kaynağının kurummasına yol açan, kenti susuzlukla tehdit eden HES projelerinin sona erdirilmesi konusunda bir çalışmanız var mıdır? Yok ise olacak mıdır?

CEVAP:

Adıyaman İli; Merkez, Çelikhan, Kahta ve Sincik İlçeleri sınırları içerisinde yapılması planlanan 7 adet Sulama Barajı ve HES projeleri hakkında Bakanlığımızca ÇED Olumlu kararı verilmiştir.

Su kaynaklarından faydalanma ve kullanma hakkının tesisinde öncelik sırası; içme ve kullanma, tabii hayat, zirai sulama, enerji, sanayi ve diğer kullanımlar olarak belirlenmiştir.

Sonuç olarak bölgede enerji üretimi amacıyla baraj ve HES projesi planlandığında, projenin

bulunduğu havzada mevcut, inşa halinde ve mutasavver projeler ile havzadaki mevcut ve gelecekteki bütün ihtiyaçlar dahilinde, memba developmanı ve mansap su haklarını gözönünde bulundurulmaktadır.

Diğer taraftan; her projenin kendine özđ olan Değerli Ekosistem Öğeleri farklılığının ekosistem değerlendirme raporları ile ortaya çıkartılmasıyla, bölgedeki mevcut canlıların lokal durumu dikkate alınarak, doğal yaşamın sürekliliğinin sağlanması noktasında, minimum %10'un üzerinde bir değer oluşturmaktadır.

Bu kapsamda; baraj ve HES projeleri ile ilgili olarak Bakanlığımızda yürütülen ED süreçlerinde komisyon üyesi olan Tarım ve Orman Bakanlığı'nın (Doğa Koruma ve Milli Parklar Genel Müdürlüğü ve Devlet Su İşleri Genel Müdürlüğü'nün) uygun görüşleri alınarak, Bakanlığımızca verilen ED kararlarında dikkate alınmaktadır.

Ayrıca, Bakanlığımız merkez ve taşra teşkilatının denetimle yetkilendirilmiş birimlerince maden ocaklarına ve HES projelerine yönelik olarak planlı, ani ve şikayet üzerine evre denetimleri ve ED izleme-kontrol çalışmaları gerçekleştirilmektedir.

Bu kapsamda; Bakanlığımız tarafından 2017 yılı içerisinde Adıyaman İli genelinde Madencilik ve HES faaliyetlerine yönelik olarak 124 adet denetim, 2018 yılının ilk on ayında ise 96 tane denetim gerçekleştirilmiştir.

ED İzleme Kontrol çalışmalarında ED Kararı bulunan madencilik faaliyetleri yerince incelenerek gerek ED Raporları gerekse Proje Tanıtım Dosyalarında yeralan taahhütler doğrultusunda çalışıp/çalışmadığı ve bu taahhütler kapsamında yükümlülüklerini yerine getirip/getirmediği hususları irdelenmektedir. Bu kapsamda aykırılıkların tespit edilmesi halinde 2872 sayılı evre Kanununun 20. Maddesi gereğince İdari yaptırımlar ve Para cezaları uygulanmaktadır.

Bunun yanında, 2872 sayılı evre Kanununun Faaliyetlerin durdurulması: Madde 15 – (Değerlik: 26/4/2006-5491/12 md.) hükmü kapsamında; denetimler esnasında uygunsuzluk tespit edilmesi halinde tespit edilen uygunsuzlukların giderilmesi için süre verilmektedir. Verilen süre sonunda uygunsuzluğun giderilmemesi halinde tesis/ocak kapatılmaktadır. Diğer taraftan evre ve insan sağlığı açısından risk oluşturacak hususların tespit edilmesi halinde süre verilmeden derhal tesis/ocak kapatılmaktadır.

